

Nr 634

Av herr Jacobsson, Gösta, *angående rätten till avdrag vid beskattningen för avsättning till garantireserv.*

(Lika lydande med motion nr 812 i Andra kammaren)

Det är en vanlig företeelse att företag måste åta sig garantirisker för levererade varor eller utförda arbeten. Så är fallet bl. a. inom byggnadsindustrin och byggnadsämnesindustrin liksom vid försäljning av maskiner för användning i företag eller hushåll. Garantitidernas längd varierar helt naturligt, och det finns exempel på fall då säljarföretaget måst förbinda sig att under en tioårsperiod utbyta levererade varor som inte uppfyllt de av köparen ställda kraven vid avtalets ingående.

Enligt god redovisningssed bör sådana garantiåtaganden redovisas som en skuld i säljarens räkenskaper. Det är helt orimligt att göra gällande att någon definitiv vinst uppkommit, utan i den mån säljaren måste fullgöra garantiåtaganden kommer hans kostnader härför att minska vinsten. Från företagsekonomisk synpunkt är det nödvändigt att kostnaderna för ett sådant garantiåtagande hänförs till det år då åtagandet görs och inte till det år då åtagandet aktualiseras.

Under en följd av år har avsättning till garantiskuldkonto medgivits av beskattningsmyndigheterna utan att några andra problem förekommit än frågan om storleken av den avdragsberättigade avsättningen. Sådana avsättningar har ansetts berättiga till avdrag endast om reserveringen i verkligheten representerar en förhandenvarande förpliktelse och således inte allenast avser att möta en framdeles befarad förpliktelse. Beträffande byggnadsföretag och rörelningsentreprenörer har riksskattenämnden meddelat särskilda anvisningar år 1966 rörande rätten till avdrag för avsättning till täckande av garantirisker.

Hur stor del av åtagandet som kan komma att föranleda kostnader är det av naturliga skäl ofta svårt att ange. Detta är emellertid i och för sig inte något skäl mot en skuldföring som i enlighet med bokföringslagens krav på tillämpning av god köpmannased måste ta det säkra för det osäkra och hellre vara i överkant än i underkant.

Under senare tid har några rättsfall i högsta instans förekommit, enligt vilka bedömningen huruvida en avsättning till garantifond får ske varit synnerligen restriktiv. Bland annat har sådan avsättning vägrats under

motivering att garantiskulderna inte varit av särskild art och omfattning. Att omfattningen av ett företags skulder inte kan göras till föremål för gradering på så sätt att skulder under en viss beloppsgräns kan undgå redovisning är från redovisningssynpunkt helt klart. Vid en revision i företaget måste självfallet krävas att lagbestämmelserna om redovisning av skulder noga följs. Inte heller kan från redovisningssynpunkt accepteras att arten av garantiåtagandet skulle tillmätas någon betydelse. Avgörande är att rörelseresultatet blir felaktigt redovisat om avsättning för de gjorda åtagandena inte görs. Avdrag vid beskattning bör ges för avsättningen om den avser sådana kostnader i rörelsen som är hänförliga till driftkostnader, även om prestationerna skall fullgöras efter bokslutsdagen.

I ett annat fall har avsättning för upplupna kostnader avseende kontraktensliga återställningsarbeten på fastighet, på vilken grustäkt utnyttjats, vägrats (se Riksskattenämndens Meddelanden, serie I, nr 6/1967 under 5). Härigenom blir självfallet den skattemässiga vinsten vid brytningen för stor, eftersom kostnader för framtida återställningsarbete inte beaktats. Inte heller ett sådant förfarande står i överensstämmelse med en god redovisningssed.

Det har ansetts åligga den skattskyldige att visa tillförlitlig grund för beräkning av avsättningens storlek. Det vill synas som om kraven från skattemyndigheternas sida understundom varit väl hårda härvidlag. Det har t. ex. inte tillräckligt beaktats att fråga kan vara om nytillkomna eller nykonstruerade produkter och nya tillverkningsmetoder, varför leverantören inte kan ha något erfarenhetsmaterial att åberopa.

Enligt min uppfattning bör avdragsrätten på detta område närmare anknytas till vad som från företagsekonomiska och redovisningsmässiga aspekter framstår såsom lämpligt.

För att nå detta mål torde det vara nödvändigt att i kommunalskattelagen införa en uttrycklig bestämmelse om att avdrag från sådana avsättningar i princip skall medges i den mån avsättningen inte överstiger vad som av vinsten kan komma att tas i anspråk på grund av garantiåtagandet. Någon risk för skatteförluster även med en förhållandevis generös beräkning av avsättningsbeloppets storlek föreligger inte, eftersom återföring självfallet skall ske av den del av de under ett år gjorda avsättningarna som vid garantitidens utgång inte tagits i anspråk. Det är enligt min mening nödvändigt att det allmännas skattekrav aktualiseras först då vinsten blivit definitiv. Den skattskyldige skall inte belastas med en skatt på vinster som är fiktiv. Fråga är dock inte om någon skatteeftergift utan endast om rätt tidpunkt för beskattningen.

Jag hemställer,

att en särskild bestämmelse införs i kommunalskattelagen om rätt till avdrag för avsättning till garantireserv av-

seende kostnader för åtaganden i enlighet med vad ovan angivits, samt

att riksdagen uppdrager åt vederbörande utskott att utforma erforderlig lagtext.

Stockholm den 26 januari 1968

Gösta Jacobsson (h)
